

Inovativní černomořská taktika Ukrajiny ohrožuje vývoz ropy z Kazachstánu

[jamestown.org/program/ukraines-innovative-black-sea-tactics-threaten-kazakhstans-oil-exports](https://www.jamestown.org/program/ukraines-innovative-black-sea-tactics-threaten-kazakhstans-oil-exports)

By John C. K. Daly

Na konci srpna 2023 zahájila Bezpečnostní služba Ukrajiny bezpilotní útok proti 126. brigádě ruské černomořské flotily umístěné na základně Sevastopol na Krymu ([Kyiv Independent](#) , 26. srpna). Útok zasáhl muniční sklady a poškodil kritické ruské vojenské vybavení. Nevyprovokovaná „zvláštní vojenská operace“ (SVO) ruského prezidenta Vladimira Putina donutila Ukrajinu přijmout inovativní taktiku k otupení ruské vojenské převahy, o nic víc než rozšířený vývoj a používání námořních dronů. Během svého počátečního nasazení 29. října 2022 ukrajinské námořní bezpilotní letouny nejprve zaútočily na ruský černomořský domovský přístav Sevastopol (viz [EDM](#) , 8. listopadu 2022).

Útoky námořních dronů se staly běžnou součástí celkové námořní strategie Ukrajiny. 4. srpna zaútočily ukrajinské námořní bezpilotní letouny na ruský černomořský námořní a obchodní přístav Novorossijsk a zneklidnily Kazachstán ([Ukrinform](#) , 4. srpna). Tento konkrétní přístav je západním koncem 939 mil (1 511 kilometrů) Caspian Pipeline Consortium (CPC), které Kazachstán používá k vývozu většiny své ropy směřující do Evropy.

Podle ruského ministerstva obrany byl útok ze 4. srpna odražen ruským námořnictvem. Na této obraně se podílela výsadková loď třídy Olenegorskij *Gorniak Ropucha* a protisabotérský strážní člun třídy *Suvorovec Grachonok* . Při následném útoku v noci na 5. srpna byl poškozen ropný tanker *Sig* , ale plavidlo zůstalo na hladině a posádka nebyla zraněna ([RIA Novosti](#) , 5. srpna). Mluvčí ruského ministerstva zahraničí Maria Zacharovová označila tuto operaci za „teroristický útok“ a poznamenala, že to mohlo rozpoutat ekologickou katastrofu ([Gazeta.ru](#) , 5. srpna).

Poté, co byl provoz přístavu pozastaven, Astana začala zvažovat možnosti jejich rychlého obnovení. Kazašský ministr energetiky Almasadam Satkalijev oznámil záměr své vlády projednat bezpečnost přístavu se zahraničními dovozci ropy a úřady Novorossiisk, aby byl zajištěn bezpečný provoz zařízení. CPC v současné době přepravuje více než 80 procent kazašského exportu ropy z pobřežních polí Tengiz a Kaspický Kashagan do ruského námořního terminálu Novorossiisk-2 (Nur.kz , 8. srpna)

Satkalijev novinářům řekl, že příkaz k posouzení budoucí bezpečnosti Novorossijska přišel od kazašského premiéra Alichana Smailova. Ministr energetiky také prohlásil: „Pokud jde o zajištění bezpečnosti přístavu... Kazachstán převezme iniciativu na politické úrovni, aby zajistil stabilní provoz tohoto přístavu, a to na základě skutečnosti, že příjemci ... ropného terminálu jsou významní globální spotřebitelé , včetně těch z Evropské unie“ (Vedomosti , 8. srpna).

Neutrální postoj Kazachstánu k válce na Ukrajině komplikuje snahy o zajištění bezpečnosti Novorossijska. Tyto potíže jsou dále umocněny skutečností, že ruská černomořská flotila je v současné době uvízlá v plnění své části SVO, kazašské námořní síly jsou rozmístěny pouze v Kaspickém moři, takže nemohou poskytovat pomoc. Útok na Novorossiisk představoval první úder Ukrajiny proti ruské energetické infrastruktuře. Novorossiisk není jen hlavním ruským černomořským ropným přístavem, který vyváží asi 600 000 barelů denně (bpd), ale také primárním terminálem pro vývoz ropy Kazachstánu za 1,2 milionu barelů za den (Rádio Svobodná Evropa/Rádio Svoboda, 4. srpna)

Kazachstán je po Rusku druhým největším akcionářem CPC s 20,75 a 31 procenty. Mezi další akcionáře CPC patří Lukoil, Chevron a Rosneft-Shell Caspian Ventures (Kommersant , 31. října 2022). Ve snaze omezit přílišné spoléhání na CPC začala Astana, ještě před útokem na Novorossiisk, zkoumat diverzifikaci exportních zásilek ropy podél rozvíjející se transkaspické mezinárodní dopravní cesty

neboli „středního koridoru“. Byla také zkoumána možnost vícevektorových železničních dodávek – například tranzit přes Rusko do Finska.

Měsíc po útocích dronů jednala kazašská národní společnost pro přepravu ropy KazTransOil v Pekingu s China Southern Petroleum Exploration and Development Corporation a China National Petroleum Corporation. Tyto subjekty jednaly o zvýšení propustnosti ropovodů Kenkiyak-Atyrau a Kenkiyak-Kumkol směřujících na východ, které přepravují ropu v délce 1 375 mil (2 214 kilometrů) z kazašského kaspického města Atyrau do hraničního města Alashankou v čínské oblasti Xinjiang Today (Kazakh Today , 4. září).

Obavy Astany o bezpečnost Novorossijsku by se mohly brzy zvýšit. Ukrajinská armáda údajně vyvinula podvodní kamikadze dron *Marichka* . Ruský vojenský tisk rozeslal video původně zveřejněné na ukrajinských sociálních sítích, které zřejmě zobrazuje bezpilotní podvodní vozidlo, které je 3,3 (1 metr) široké a 20 stop (6 metrů) dlouhé, s dosahem asi 621 mil (1 000 kilometrů).) (Vpk.name , 24. srpna).

Putinovo SVO se stalo testem loajality pro postsovětský prostor. Bělorusko ji důsledně podporuje, zatímco mnohé z bývalých sovětských republik zachovávají diskrétně neutrální mlčení. Toto vyvažování je především důsledkem pokračujících vztahů těchto nyní nezávislých států s Ruskem. Západní vývoz ropy z Kazachstánu se stal potenciálními vedlejšími škodami v vleklém konfliktu. Vzhledem k tomu, že se severní Černé moře stále více stává válečnou zónou, roste pojistné na lodní dopravu. Naštěstí má Kazachstán vzhledem ke své multivektorové energetické politice potenciál odklonit svůj vývoz uhlovodíků mimo oblast bezprostředního konfliktu. Zda takové posuny budou dočasné nebo trvalé, se teprve uvidí.